

Til Barne- og familiedepartementet

Via epost postmottak@bfd.dep.no

Oslo 27.10.20

Ad møte i departementet 8. oktober 2020 – tilbakemelding fra Norsk Fosterhjemsforening

Norsk Fosterhjemsforening takker for møtet 8. oktober, og at vi som brukerorganisasjon er invitert til å gi innspill til departementets viktige arbeid.

Norsk Fosterhjemsforening representerer 3400 fosterfamilier. Vi arbeider for at Norge skal lykkes med fosterhjemsplassingene. Vår viktigste oppgave er å løfte frem brukererfaringer, og påpeke de utfordringer myndighetene må løse slik at barn får trygge og stabile fosterhjemsplassingene.

Departementet ønsket tilbakemelding på enkelte forslag for oppfølging av NOU 2018:18. Her er vårt skriftlig innspill. Vi oversender også som avtalt problemstillinger fra vår rådgivningstjeneste bla i anledning saker om økonomi. Dette understreker et behov for konfliktløsningsorgan. Det viser også behov for at utfordringene på området blir tatt tak i og løst av det offentlige.

Vi viser for øvrig til vårt omfattende høringsinnspill til NOU 2018:18.

Det er mange gode eksempler på godt samarbeid og høy kvalitet i tjenestene i norsk barnevern. De henvendelser som kommer til Norsk Fosterhjemsforening gjelder imidlertid når ting er vanskelig, med lav kvalitet og samarbeid som *ikke fungerer*. Da er det viktig å ha et system som ivaretar hjelp i disse situasjonene, i stedet for at barnet opplever risiko for brudd i plasseringene.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

1. Hva skulle man gjort uten fosterhjemmene?

I Norge tenker vi det er best for barn å bo i en familie – og da i fosterhjem. De fleste barn som ikke kan bo hos sine foreldre bor derfor i fosterhjem og ikke på institusjon.

En annen grunn er økonomi. Samfunnet sparer betydelige beløp på at man velger fosterhjem fremfor institusjon.

Barn som bor i fosterhjem er helt vanlige barn, men de fleste har vært utsatt for unormale påkjenninger. Det å være fosterforeldre krever derfor ofte mye mer enn vanlige foreldreferdigheter.

Vi ønsker å gi departementet et realistisk bilde av hva det innebærer å påta seg et fosterhjemsoppdrag: både hvor utrolig givende og meningsfullt; og også at det kan være betydelig mer krevende enn det man med rimelighet kunne forstille seg. Omlegging av praksis i norsk barnevern kan bety økte krav til fosterhjem i form av mer samvær, mer prosesser, og mer uro rundt plasseringene.

2. Å ivareta fosterhjemmet slik at det kan stå i oppdraget, er å ivareta barnet

Det er viktig å sikre at barn som må flytte ut av foreldrehjemmet får trygge og gode fosterhjem.

I hvilken grad fosterhjem lykkes i å skape stabile fosterhjem avhenger av om de selv sikres stabile og forutsigbare rammevilkår, og hjelp og støtte. Om det skal være forutsigbart må det hjemles i rettighetsbaserte regler, og tilstrekkelig med ressurser må settes inn.

I en del tilfeller synes det som om diskusjoner handler om fosterforeldres rettigheter uten at man ser at det som ivaretar fosterforeldre i omsorgsoppdraget, gjøres for å ivareta barnet. Rekruttering av fosterhjem og stabile fosterhjem, er hensyn som skal ivareta barns behov for et hjem.

Hvordan kan vi sikre at avgjørelser på fosterhjemsfeltet faktisk skjer til barnets beste? Hvordan kan vi hindre at barn og fosterhjem ikke står rettsløs dersom de utsettes for uriktige og urimelige avgjørelser fra forvaltningens side? Hvordan kan vi ivareta at fosterhjem som tar på seg dette store samfunnsoppdraget ikke lider økonomisk tap som følge av det?

I hvilken grad man lykkes, avhenger av om man får til en regulering av feltet som gir svar på de utfordringer fosterhjem står i. Det er avgjørende at departementet er godt kjent med utfordringsbildet på området. Derfor oversender vi en del brukererfaringer fra fosterhjem.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

3. Brukererfaringer fra fosterhjem

3.1. Rapporter fra rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening,

Norsk Fosterhjemsforening har en rådgivningstelefon hvor medlemmer kan henvende seg. Begrensede ressurser gjør at tilbudet på rådgivningstelefonen kun er en dag i uken.

Det er stort behov for et slikt nøytralt sted å diskutere problemstilling. Mange ønsker ikke å ta opp utfordringer med barneverntjenesten, da man ikke alltid kan være trygg på hvordan man blir møtt. Barneverntjenesten har stor makt, mens fosterforeldre iht dagens regler nærmest ikke har noen rettigheter. Mange opplever at forholdet til kontaktpersonene blir avgjørende for fosterhjemmets og barnets situasjon.

Vedlagt årsrapporter fra årene 2017-2019 fra rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening. Her ser man en lang rekke eksempler på utfordringer fosterhjem sliter med. Samarbeidsvansker, akuttflyttinger på dagen, saker av økonomisk karakter utgjør en stor andel av henvendelsene. Saker preges og av fravær av rettigheter til å ivareta omsorgen for barnet og egen familie.

3.2. Brukerundersøkelser om brudd eller nesten brudd i fosterhjem

Rundt 350 fosterhjem som har opplevd brudd eller nesten brudd har besvart vår medlems undersøkelse fra høst 2020. Her gjengis et kort sammendrag av de viktigste punktene:

- 39 prosent svarer at de i svært liten grad eller i liten grad har fått tilstrekkelig informasjon om barnet i forbindelse med å skulle bli fosterhjem.
- 33 prosent svarer at ja eller vet ikke på om institusjon ville vært et bedre tiltak for fosterbarnet.
- 49 prosent forteller at de har opplevd at fosterhjems plasseringen måtte avsluttes. (Kun 20 av familiene som responderte oppgav tilbakeføring til foreldre som årsak)

Flere svarer at det var alt for store utfordringer som de som et privat hjem ikke kunne håndtere. Konsekvensen av brudd var for mange fosterforeldre og hele familien å stå i stor sorg, utmattelse, flere opplyser å bli syke av påkjenningen. Det går frem at brudd i flere av tilfellene skjer helt uten forvarsel. Det beskrives belastning med å få beskyldninger mot seg man ikke kan forsvare seg mot og som er urettmessige. Det beskrives samlivsbrudd /skilsmisser grunnet utfordringene man har stått i over tid. Flere beskriver at de står uten jobb og lider inntektstap.

- 64 prosent svarer nei eller vet ikke om man kan tenke seg å bli fosterhjem på nytt.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Som begrunnelse pekes på dårlig samarbeid med barneverntjeneste, og opplevelse av å bli dårlig behandlet, det å bli påført økonomisk tap, og det å ha lite rettigheter som fosterforelder. Det pekes på at det etter deres erfaring ble en altfor stor belastning for en vanlig familie. De som ønsker å fortsette å være fosterhjem beskriver at det viktigste for dem er kjærligheten til barnet og en utrolig meningsfull oppgave, og at det er viktigere enn det at mye for øvrig ikke fungerer.

Brukerundersøkelsen vedlegges.

3.3. Brukerundersøkelse - kartlegging av i hvilken grad frikjøpte fosterforeldre får dekket inn tap av tjenestepensjon ved frikjøp.

Rundt 636 har besvart spørreundersøkelsen. Et kort sammendrag av de viktigste punktene:

- 56 prosent svarer de er helt frikjøpt
- 44 prosent delvis frikjøpt
- 70 prosent anslår frikjøpet til å bli langvarig
- 91 prosent har ikke avtale om kompensasjon for tap av opptjening av tjenestepensjon.

Det kommer frem av spesifiseringene at begrunnelse for frikjøpet er at barnet har store behov.

Brukerundersøkelsen vedlegges.

4. Fosterhjem – hvordan forstå hjemmets rettslige stilling

Fosterhjem er både *et tiltak* i barnevernet og en *oppdragstaker*, men fosterhjem er også *brukere* og *mottakere* av tjenestene i barnevernet. Det er viktig at vi klarer å ha begge ståsteder med oss når vi skal legge en strategi som skal gi trygge rammer for barn i fosterhjem. Oppfølging av fosterhjemsavtalen er å anse som offentlig myndighetsutøvelse. Å bli *et offentlig hjem* berører familiemedlemmene i høy grad på et meget privat område.

Vi ønsker oss en juridisk gjennomgang/ utredning av fosterhjems feltet av personer med juridisk kompetanse på området. Med det formål å få utformet et rettslig regelverk som ivaretar begge ståsteder, og som derved kan bidra til trygge rammer. Regelverket må ivareta behov for skreddersøm i forhold til barn og fosterhjemsbehov, iht gode kriterier, og med fokus på enhetlig praksis.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Som kjent har man i dag ingen rett til å klage på de avgjørelser barneverntjenesten treffer som ledd i oppfølging av fosterhjemsavtalen, i det økonomiske forhold ikke anses å være enkeltvedtak. Man har hittil vist til at fosterhjemsavtalen er en *rent privatrettslig avtale*. Norsk Fosterhjemsforening ser frem til avklaring av spørsmålet som departementet nå har til vurdering.

Hva kan fosterhjem gjøre om ikke kommunen yter de ytelsene som kommer frem av fosterhjemsavtalen? I fravær av lovregulerte rettigheter, kan kommunen vedta ensidige og vesentlige endringer i avtalen jf. ordlyd i dagens fosterhjemsavtale.

Stortinget har i tilknytning til behandling av fosterhjemsmeldingen i vedtak 479 bedt regjeringen om en full gjennomgang av fosterhjemskontraktene, og komme med en løsning som gir større forutsigbarhet enn i dag, herunder bedre rettigheter for fosterforeldrene og en mer formell tilknytning for barnet til fosterhjemmet.

Hva er status for arbeidet med dette vedtaket?

5. Innspill til enkelte forslag diskutert i møtet

5.1 Økonomiske rammevilkår for fosterforeldre

Departementet forslår på kort sikt at innretningen av de økonomiske rammevilkårene skjer uten lovendringer. Departementet tar utgangspunkt i den økonomiske rammen vi har til arbeidsgodtgjøring og frikjøp i dag. Målet må være større forutsigbarhet for fosterhjemmene og barnevernstjenestene og likere vilkår mellom kommuner basert på barnets behov.

Våre innspill:

Norsk Fosterhjemsforening anser det *er et stort behov for å øke den økonomiske rammen*. PWC og Bufdir la i sin tid opp til en vesentlig økonomisk satsing på fosterhjemmene, i erkjennelsen av hva oppdraget krevet. Dette har man ikke gått videre på.

Det er viktig at man fortsetter praksis med frikjøp der dette er begrunnet i barnet og fosterhjemmets behov, samt at fosterhjem sikres mot å lide økonomisk tap som ledd i fosterhjemsoppdraget. Inndekning av tap i tjenstepensjon må inngå i de økonomiske rammene.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Hvordan vil departementet sikre at de midler som overføres kommunene *faktisk* kommer fosterhjemmene til gode? Vi erfarer at kommunene nå gir dårligere tilbud grunnet økonomiske trange rammer. Fravær av lovhjemler for de økonomiske rammevilkår er uheldig. Uten lov - forankrede rettigheter vil barn i fosterhjem og fosterhjemmene være prisgitt den enkelte kommunebudsjett og saksbehandler, og kommunen fri til å foreta egne prioriteringer.

Mange kommuner bryter i dag sin kontraktmessige forpliktelse til å gi fosterhjemsgodtgjøring uavhengig av frikjøp. Mange er nok ikke kjent med at de er kontraktmessig forpliktet. Bufdir har i brev til Norsk Fosterhjemsforening støttet foreningens fortolkning av fosterhjemsavtalen om at fosterforeldre har rett til en fosterhjemsgodtgjøring uavhengig av om de er helt eller delvis frikjøpt. Se vedlegg – brev fra Bufdir til Norsk Fosterhjemsforening. KS er også enig i denne kontraktsforståelsen. Det er en utfordring at en god del kommuner ikke respekterer denne kontraktsforpliktelsen, grunnet statlige refusjonsregler, som etter omlegging ikke inkluderer fosterhjemsgodtgjørelse i refusjons-beløpet til kommunene. Vi er kjent med at det eksisterer interne retningslinjer og enighet mellom flere samarbeidende kommuner at fosterhjem ikke skal få godtgjørelse for å påta seg fosterhjemsoppdraget, når de er helt eller delvis frikjøpt.

Konsekvensen av ulik praksis er at de fosterforeldre som får et enklere omsorgsoppdrag, kan stå i full jobb og få godtgjørelse for at de er fosterforeldre, mens fosterforeldre som har et krevende oppdrag, og derfor helt eller delvis ikke kan stå i jobb utenfor hjemmet, ikke får noen godtgjørelse for å påta seg fosterhjemsoppdraget, men kun erstattet sitt lønnstap (ofte bare deler av det). Som oversikten over viser, taper 91 prosent i undersøkelsen dekning for tap av tjenestepensjon.

Departementet kom ikke i sitt forslag omtalt på møtet ikke inn på dekning av tap av tjenestepensjon for frikjøpte fosterforeldre. Norsk Fosterhjemsforening anbefaler at det er samfunnet og ikke den enkelte fosterhjem som bærer kostnadene med å være fosterhjem, og at dette er en viktig del av de økonomiske rammebetingelsene. Det er en lite saklig begrunnet forskjellsbehandling av fosterhjem som er dekket av den statlige tjenestepensjonsloven for fosterhjem og beredskapshjem og de som er kommunale fosterhjem, og som ikke er ivaretatt.

5.1.1 Til forslaget om grunnstøtte:

Departementet foreslår en fast «grunnstøtte» til alle, avhengig av om fosterforeldrene er frikjøpt eller ikke. Av forslaget kommer frem at grunnstøtten skal være en standardisert skjønnsmessig kompensasjon for oppgaver som fosterhjemmene må påta seg som følge av oppdraget, f-eks kostnader og tidsbruk knyttet til å ta imot opplæring og veiledning.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Innspill:

Det er bra at departementet fastsetter en økonomisk ytelse til alle uavhengig av om man er frikjøpt eller ikke. Vi stiller spørsmål ved om ikke det som departementet anser skal begrunne grunnstøtte er utgifter som i dag fosterhjemmene har krav på at dekkes særskilt etter fosterhjemsavtalen pkt 6.3.3.? Tenker man her å gå over til en standardisering som dekker opp visse typer refusjonsberettigede poster i stedet for å motta enkeltsøknader om å få refundert utlegg? Går man dermed vekk fra arbeidsgodtgjøring som en godtgjøring for et samfunnsoppdrag?

Hvordan tenker man seg en slik grunnstøtte skattemessig? Vil det være pensjonsgivende inntekt, eller regnes det som utgiftsdekning? For fosterforeldre er det av betydning at det regnes som pensjonsgivende inntekt.

5.1.1.2 Overgangsordning for fosterforeldre på NAV ytelse

Man bør ivareta gjennom særordning i trygderegelverket at ytelsen man mottar ikke medfører reduserte trygderettigheter. Dagens overgangsordning for fosterforeldre må utvides til å gjelde alle utbetalinger i NAV systemet som medfører problemer i forhold til fosterhjemsgodtgjøringen, og gjøres til en permanent ordning. Vi får henvendelse fra fosterforeldre som får trekk i sykepenger og problemer i forhold til uføretrygd fordi de er fosterforeldre som mottar en arbeidsgodtgjøring.

5.1.2 Økonomiske rammevilkår for fosterforeldre – mulig innretning av inntektskompensasjon den første periode:

Departementet foreslår en differensiering av frikjøp den første periode inndelt etter alder.

Innspill:

Norsk Fosterhjemsforening støtter frikjøp på ett år ved plassering. Det bør være valgfritt om man vil motta rettighet som frikjøp i hele perioden, tilpasset den konkrete situasjonen. Perioden bør ikke kortes ned avhengig av barnets alder, behovet kan være like stort og større for eldre barn.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

5.1.3 Departementet skriver i sitt forslag at lengre perioder med fullt eller delvis frikjøp fra jobb vil kun gjelde et fåtall etter den første periode.

Innspill:

Norsk Fosterhjemsforening peker på at frikjøp er et viktig virkemiddel for en god del fosterhjem og må beholdes, da mange barn trenger langvarige frikjøp. Frikjøp er ofte et viktig tilretteleggingstiltak for at plasseringen skal lykkes og at tiltaket skal være forsvarlig. En lang rekke barn i kommunale fosterhjem har slike behov enten permanent eller i krevende perioder, at de kunne vært i statlige fosterhjem. Da må også virkemidlene og tiltakene som settes inn, være tilsvarende.

Vi peker på at man ikke må gripe inn i eksisterende frikjøpsordninger og gi endrede rammebetingelser. Nye regler må ikke gis tilbakevirkende kraft på eksisterende fosterhjem.

Vi anser at vilkår for frikjøp etter den første perioden, bør tilpasses barn og fosterhjems behov. Dette må utformes som en rettighet, iht kunnskapsbaserte kriterier, og med krav til saksbehandling, dokumentasjon og med en overprøvingsadgang. Ser man til sammenligning på reglene i folketrygdloven, så er disse rettighetsbasert og med angivelse av skjønnsbaserte kriterier og retningslinjer som gjør at om vilkårene er innfridd, så har man krav på dette. Vi anser at det samme må kunne gjelde utforming av et regelverk for frikjøp. Vi anser at dersom barn gjennomfører en helsekartlegging fra et tverrfaglig team, jf. CARE prosjektet, så vil man langt på vei få en dokumentasjon av behovet i den første fase. Denne kompetansen bør man også kunne trekke på videre. Det er behov for kartlegging av barnets behov og dokumentasjon av dette, i vurderinger av hva barnet og fosterhjemmet trenger.

5.2 Opplæring og oppfølging

5.2.1 Departementet forslår at fosterforeldre skal ha en plikt til opplæring.

Innspill:

Det er viktig at fosterforeldre får opplæring som setter dem i stand til å utøve omsorgsoppgavet. Fosterhjemsarbeid har blitt stadig mer spesialisert og fosterforeldre også i kommunale fosterhjem yter etter hvert spesialisert omsorg.

Norsk Fosterhjemsforening ønsker at fosterforeldre skal ha *en rett* på opplæring. Mange kan oppleve at de ikke får nok kunnskap. Plasseringer kan skje akutt, særlig gjelder dette familie plasseringer, slik at man ikke har tid til opplæring i forkant. Det er da et spørsmål om hvordan en pliktregel skal etterleves.

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

En plikt til opplæring forutsetter at man får tilrettelagt for frikjøp av tid til å kunne motta opplæring. Det er viktig at man forstår at fosterhjem har det meget travelt, mange fosterforeldre skal stå i full jobb, følge opp samvær, fritidsaktiviteter for fosterbarn og oftest også egenfødte barn, ivareta fosterbarnets behov for tilstedeværelse og ha tid og overskudd til å få det rette fokus, følge opp skole, delta på møter, ta imot veiledning, tilsynsbesøk etc. Det meste av møter skjer jo også i vanlig arbeidstid. Det å ha nok tid til å ivareta egne barn er også et viktig hensyn.

Det er viktig at det i forkant av inngåelse av avtale for fosterhjemsoppdraget avklares hva som kan forventes av tid og innsats vedrørende opplæring og oppfølging.

5.2.2 Kvalifisert veiledning

Departementet har ikke nevnt noe om oppretting av spisskompetansesentre for å utføre kvalifisert veiledning.

Innspill:

Fosterhjemsutvalget foreslo etablering av spisskompetansesentre som kan tilby spesialisert veiledning. Mange kommuner mangler fagmiljøer med særlig kompetanse på fosterhjemsarbeid. Norsk Fosterhjemsforening anser at dette er meget viktig å få spesialiserte sentre, og har i sitt høringsinnspill til NOU 2018:18 anbefalt at dette må være statlig.

Spesialisert veiledning er meget viktig for at fosterhjem kan stå i oppdraget over tid. Vi håper departementet går videre på dette forslaget.

Når det gjelder oppfølging av fosterhjem er vi imot at man kutter et minste antall oppfølgingsbesøk.

5.2.3 Tiltak for å forebygge å håndtere konflikter og bedre samarbeidet.

Innspill:

Norsk Fosterhjemsforening anmoder departementet om å følge opp Fosterhjemsutvalgets forslag om å etablere et konfliktløsningsorgan. Det er mange barn som flyttes som følge av samarbeidsvansker, og at kontrakten sies opp. Vi viser til vedlagte rapporter fra vår rådgivningstjeneste.

En rekke andre deler av samfunnet har konfliktløsningsorgan som kan hjelpe partene med konflikter. Dels kan det være i form av meglings og i kombinasjon med bindende avgjørelser. Det ble nevnt på møtet at det å få en avgjørelse mot seg, kan forsure forholdet mellom partene. Foreningen

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

anser det motsatte; det at fosterhjemmene opplever urimelige avgjørelser som ikke er gjenstand for overprøving, gjør at samarbeidsforholdet blir vanskelig og konflikten vedvarer. Dette innebærer risiko for brudd i plasseringen. Det er også grunn til å merke seg at avgjørelsene som barneverntjenesten treffer ofte av inngripende betydning, men uten at de er gjenstand for overprøving. Slik det går frem vil fosterforeldre oppleve at vurderinger avhenger av hvilken saksbehandler de har. Vi peker videre på den usikre stilling fosterforeldre har, som følge av at barneverntjenesten er gitt rett til å beslutte flytting ut av fosterhjemmet uten at fosterforeldre er sikret å få en slik avgjørelse overprøvet. Videre at fylkesmannen ikke har noen overprøving av barneverntjenestens avgjørelser på fosterhjemfeltet som gjelder fosterhjemsavtalen.

5.2.4 Ad forslag om at fosterforeldre får en lovregulert uttalerett i saker om flytting av fosterbarnet etter 4-17:

Innspill:

En slik uttalerett følger i dag av fosterhjemsavtalen, og det er bra at uttaleretten også lovhjemles.

Men fosterforeldre har ikke i dag rett til innsyn i de opplysninger barneverntjenesten bygger på når man vurderer en flytting. Og selve vedtaket om flytting, har fosterforeldre etter departementets forslag til ny barnevernlov, ingen automatisk klagerett på. En uttalerett betyr at man skal si sin mening til kontaktpersonen, og ikke rett til å legge det frem for en overordnet instans.

For barn i fosterhjem kan en flytting ut av fosterhjemmet være en like inngripende avgjørelse som det å bli flyttet ut av foreldrehjemmet. Samtidig er det ingen instans som sikrer at en, ofte inngripende avgjørelse, ivaretar og sikrer hensyn til barnets beste. At fosterforeldre kan uttrykke til barneverntjenesten sin uenighet, ivaretar neppe rettssikkerheten til barnet så lenge barneverntjenesten har så vidtgående fullmakter, og avgjørelsene ofte ikke er gjenstand for overprøving av et uavhengig organ. Det er viktig også å forstå at barneverntjenestens vidtgående fullmakt i seg selv medfører en stor usikkerhet i det daglige for mange fosterforeldre som opplever å være usikker på samarbeidsforholdet til barneverntjenesten.

Vi stiller spørsmål ved det forhold at fosterforeldre ikke gis en automatisk klageadgang på barneverntjenestens vedtak om flytting av barnet, i utkast til ny barnevernlov, jf. reglene i forvaltningsloven § 28. Fosterforeldre må iht § 28 vel anses å ha rettslig klageinteresse i saker som gjelder flytting av fosterbarnet ut av deres hjem, og dermed alltid rett til å klage på slike avgjørelser? Mener departementet at regelen om rettslig klageinteresse iht forvaltningsloven § 28 ikke kommer til anvendelse?

Norsk Fosterhjemsforening

Storgata 10A, 0155 OSLO

Tlf: 23 31 54 00 | E-post: post@fosterhjemsforening.no

Foretaksnummer: 956 862 779 MVA

www.fosterhjemsforening.no

Som det går frem av brukerundersøkelsene fra fosterhjemmene – så har en rekke fosterhjem opplevd meget opprivende situasjoner hvor barnet er tatt ut av fosterhjemmet, uten at fosterhjemmet forstår årsaken. Tenk hva dette gjør med fosterbarnet, og dets fostersøsken, foruten fosterforeldrene. Hva sier det om barnets rett til familieliv i fosterhjemmet? Det er viktig å erkjenne at barneverntjenester rundt i Norges land har høyst ulik kvalitet på tjenestene, og mange sliter med alt for mange barn de skal hjelpe. Det er derfor viktig å lage et system som sikrer at man ivaretar gode avgjørelser for å ivareta det enkelte barn.

Vi vil gjerne ha tilsendt rapport fra Bufdir og utredning fra advokatfirmaet Kluge som departementet bygger på i utforming av sine forslag.

Vi håper våre innspill kan være til nytte, og bidrar gjerne inn i et møte for å belyse punktene i dette brevet.

For Norsk Fosterhjemsforening

Tone Granaas
Generalsekretær

Marianne Oftedal
Fagansvarlig

Vedlegg

Rapporter fra Rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening for årene 2017 – 2019

Brukerundersøkelse brudd eller nesten brudd i fosterhjem

Brukerundersøkelse – tjenestepensjon for frikjøpte fosterforeldre

Brev fra Bufdir til Norsk Fosterhjemsforening av 4.5 2020 : Fosterhjemsgodtgjøring og utgiftsdekning i slektsfosterhjem